

Röviden az Év Medikusa díjról

A 400.000 Ft pénzzutalommal és publikációs lehetőséggel járó Év Medikusa díjat a Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság (MEMT) és a Magyar Orvostanhallgatók Szövetsége (MOSz) közösen hozta létre 2019-ben azzal a céllal, hogy a két szervezet elismerje a sikeres egyetemi tanulmányaik mellett kiemelkedő közéleti teljesítményt nyújtó orvostanhallgatókat. Azokat, akik a legtöbbet tesznek az emberekért és a közösségért. A díj minden évben a Medicina Konferenciához kapcsolódva kerül meghirdetésre, s a díjátadónak is a Medicina Konferenciát követő Gálaest ad helyet.

A díjat pályázati rendszerben ítéli oda a szakmai zsűri, a benyújtott pályaművek értékelése és rangsorolása alapján. A pályázóknak az adott tanulmányi évben, a tanulmányi-, kutató- és közéleti tevékenység, a szakmai munka, sport- és művészet területén elért eredmények bemutatása mellett egy esszé jellegű pályamunkát is készíteniük kell. Bírálat szempontjából a közéleti tevékenység jellege, mértéke és sokszínűsége, valamint a pályamunka tartalma, ötletessége, újszerűsége a sarkalatos eleme a pályázatnak. Ezekért lehet a legtöbb pontot szerezni. A pályamunka témája minden évben különböző: 2021-ben a COVID-19 járvány elleni küzdelemben való részvételről kellett tanúbizonyságot tenniük a pályázóknak, 2022-ben pedig az Egészségpart Balaton egészségügyi szűrő-, és felvilágosító programsorozat fejlesztésére irányuló szakmai anyag összeállítása volt a feladat.

A díj szervezési keretrendszerét folyamatosan fejlesztjük. Ezzel összhangban, 2021-ben különdíjat hoztunk létre, amely a legjobb pályamunka íróját publikációs lehetőséggel jutalmazza. 2022-ben pedig bevezettük a jelentkezést, a pályázatok feldolgozását könnyítő online regisztrációs felületet, és elkészült az Év Medikusa díj saját logója is. Emellett kiterjesztettük a díjat a fogorvostanhallgatókra is. Az értékelési rendszer frissítésében és a pályázat terjesztésében a MEMT stratégiai partnereként fontos szerepet tölt be a MOSz és négy tagszervezete, a Budapesti Orvostanhallgatók Egyesülete, a Pécsi Orvostanhallgatók Egyesülete, a Szegedi Orvostanhallgatók Egyesülete és a Debreceni Orvostanhallgatók Egyesülete.

A díjra minden két lezárt félévvel rendelkező magyarországi orvosi egyetemre járó hallgató jelentkezhet, sőt kiemelt szempont az országos lefedettség biztosítása. Ezt egyelőre nem sikerült elérnünk. A pályázók többsége még 2022-ben is a Semmelweis Egyetem hallgatói közül került ki, de bízunk benne, hogy az idei évben a többi orvosegyetem hallgatói is nagyobb számban pályáznak majd.

Az Év Medikusa díjat 2020-ban Major Dávid, 2021-ben Kotmayer Lili, 2022-ben pedig Orbán Gábor nyerte el. A legjobb pályamunkáért járó különdíjat 2022-ben Stubnya János Domonkos kapta meg. Az IME hasábjain idén először adunk lehetőséget a nyertes pályamunkák bemutatására. Ennek megfelelően az IME olvasóközönsége Orbán Gábor és Stubnya János Domonkos munkáját ismerheti meg ebben a lapszámban.

A pályázati időszak 2023-ban szeptember elejére esik, és két hét áll majd rendelkezésre a hallgatóknak az értékeléshez szükséges eredmények és a pályamunka feltöltésére a <https://memt.hu/feluletre>. Az idei év pályamunkája a kiberbiztonság és adatbiztonság tématerületek kapcsán egy szakmai anyag összeállítása lesz, amelyben arra kérünk javaslatokat, ötleteket a pályázóktól, hogy hogyan lehet az egészségügyi felsőoktatásban tanulók, illetve az egészségügyi intézményben dolgozók figyelmét a legeredményesebben felhívni az egészségügyi kiberbiztonság jelentőségére. A kidolgozott anyagban konkrét projekt vagy kampány ötleteket várunk. A beérkezett pályázatokat a Medicina Fórum zsűrije és a MOSz bírálja el. A nyertes kihirdetésére és a díj átadására 2023. november 16-án kerül majd sor, a Medicina Konferencia Gálaestjén, amely idén éppen az Európai Unió Kiberbiztonsági Ügynökség által meghirdetett Kiberhónappal esik egybe.

Dr. Lőrincz Orsolya
*Tehetséggondozásért felelős főmunkatárs,
pályázati szervező*

Dr. Joó Tamás
MEMT elnökhelyettes

Dr. Gaál Péter
MEMT elnök

Orbán Gábor: Év Medikusa Díj 2022 Pályamunka

Az egészségügyi szűrővizsgálatok fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. A szűrőprogramok célja a lakosság egészségi állapotának felmérése és javítása, a területi különbségek csökkentése, valamint figyelemfelhívás az egészségmegőrzés jelentőségére. A szűrővizsgálati módszerek és azok lebonyolítása sokat fejlődött az utóbbi években, a sikeresség további növelésére az alábbi ötletek megfontolását javaslom.

A célok elérése érdekében a helyszín megválasztásának kiemelt jelentősége van. A tapasztalatok alapján sokkal inkább látogatottak azok az események, ahol a szűrés közvetlenül egy strandon kerül megrendezésre összevetve a parton kívüli, például a parkolókban felállított pavilonokkal. Amennyiben az előbbi mégsem megoldható, a strand üzemeltetőjével érdemes egyeztetni olyan belépőjegyek kiadásáról az adott napokra, amellyel a szűrésben érdekeltek szabadon ki- és be tudnak járni. Így bármikor meg tudják látogatni az aktuális szűrőprogramot.

A Budapesti Orvostanhallgatók Egyesületének egyik fő profilja prevenciós előadásorozatok szervezése (pl. drog-, dohányzás-, alkohol- és kardiovaszkuláris prevenció stb.). Az állandó szűrés mellett a program palettáját színesíthetik interaktív bemutatók és előadások, amelyek során önkéntes hallgatók rövid prezentációkban ismertethetik a leggyakoribb betegségek prevenciós lehetőségeit, és a felmerülő kérdésekről beszélgethetnének az érdeklődőkkel.

Célszerű lenne a programelemeket a különböző korcsoportok eltérő igényeihez és befogadóképességéhez igazítani. Mialatt a család idősebb tagjai a szűrésen vesznek részt, biztosítani lehetne a gyermekek felügyeletét. Erre alkalmasak különböző kreatív feladatok, például mozgásra buzdító mondókák írása, egészséges életmóddal vagy az emberi test felépítésével összefüggő színezők. A kisebb gyerekek részére egészséggel kapcsolatos rajzpályázat is hirdethető. A téma szabadon feldolgozható lenne, az online platformok alkalmazása tovább növelhetné a programsorozat népszerűségét.

A mozgás fontosságát plakátok hirdethetnék, melyeken Balaton környéki sportolási lehetőségek, úgymint biciklibérlési pontok, vagy túraútvonalak kerülhetnének bemutatásra. Ezzel népszerűsíthető lenne a teljesen kiépített Balaton körüli kerékpárút és a Balaton-felvidéki Kéktúra is.

Megfontolandó az újraélesztés oktatásának hangsúlyosabbá tétele. Amennyiben reanimáció szükséges, minden perc, ami a keringésleállítás és az újraélesztés megkezdése között telik el, 10%-kal csökkenti a beteg túlélési esélyeit. Ez idő alatt a beteg élete a laikus kezében van. Tapasztalatok alapján a felnőttek bevonása az újraélesztés oktatásába nehézkes. Többletmotivációt adhat, ha a programot egy vidám versennyel kötik össze, ahol a legjobban teljesítők jutalmakban (pl. ajándékutalványok) részesülnek. A felnőtt

lakosság jelentős része számára ismeretlen az életmentő félautomata defibrillátor és annak használata, így ennek ismertetése az oktatás során elengedhetetlenül szükséges.

Az újraélesztés-oktatásba a gyermekek is bevonhatók. A minél korábbi életkorban kezdett elsősegélynyújtással kapcsolatos nevelés növeli a segítségnyújtási hajlandóságot egy esetlegesen bekövetkező sürgősségi szituációban. A legújabb Nemzeti Alaptanterv szerint Magyarországon egy elsőéves középiskolás diáknak ismernie kell és szükség esetén el kell végeznie az alapvető életmentést (mellkas-kompresszió és lélegeztetés), valamint képesnek kell lennie a félautomata defibrillátor használatára (Magyar Közlöny 17. szám, 2020. január 31.). Az Európai Újraélesztési Társasága által 2021-ben kiadott közlemény szerint minden iskolás gyermeknek évente ajánlott részt vennie újraélesztés képzésen, ahol a „CHECK, CALL, COMPRESS” megközelítést sajátíthatják el. A hatékonyság növelése érdekében a modern technika eszközeinek (pl. különböző mobilapplikációk) felhasználása is célszerű.

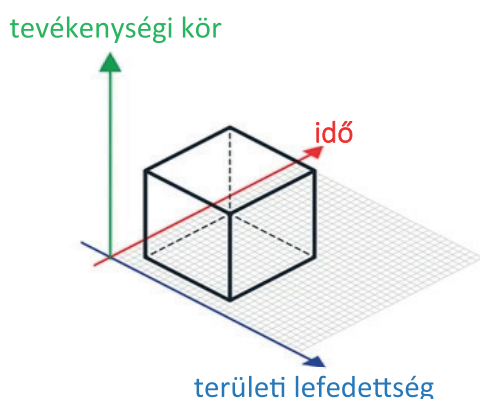
A népszerű szűrések gyakran megnövekedett várokozási idővel járnak. Ekkor érdemes lenne a betegeknek különböző papír alapú önbevallásos kérdőíveket adni: depresszió szűrésére Beck-féle kérdőív, alkohol fogyasztási szokásokra vonatkozóan CAGE vagy AUDIT kérdőív, illetve a táplálkozási szokásokat felmérő Food Frequency Questionnaire. A kérdőívek előnye, hogy a névtelenség és az önálló kitöltés lehetősége az őszinte válaszokat valószínűsíti. A résztvevők pontszámuk összesítését követően láthatják, milyen változást érdemes eszközölniük, illetve, hogy van-e szükségük orvosi segítségre.

A programok alatt a lehetőségekhez mérten friss gyümölcsöket kaphatnának a résztvevők. A kiegyensúlyozott étrendet hirdető tájékoztatókat kiegészíthetnék szezonális alapanyagokból készülő egyszerű és egészséges ételek receptjeivel. A szűrőprogram népszerűségét növelheti a dietetikai konzultáció lehetősége. Kérdőíveket (pl. Dietary Screener Questionnaire) alkalmazva a kitöltők láthatják, hogy szükséges-e étrendjükön változtatni, és az eseményen jelenlévő dietetikus segítségét kérhetik.

Stubnya János Domonkos: Egészségpart Balaton fejlesztési javaslat

A program 2022-ben látványos növekedést követően másodjára került megrendezésre a Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság és idén a Nemzeti Népegészségügyi Központ közreműködésével, illetve a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Menedzserképző Központjának szakmai felügyeletével. A helyszínen tapasztalt érdeklődés, és a szakmai adatok alapján egyértelmű a szűrőprogram fontossága, szerepe kiemelkedik a magyar egészségügy prevenció palettáján.

Egy egészségügyi szűrőprogram sorozat fejlesztése elképzelésem szerint az alábbi hármastárix alapján kivitelezhető: időtartama elnyújtható, területi lefedettsége növelhető, illetve tevékenységi köre bővíthető. Ennek a mátrixnak a plusz hozadéka a tervezhetőség, ugyanis ennek használatával a programhoz szükséges erőforrások előre megbecsülhetők, az igények feltérképezhetőek, ezáltal a rendezvény hatékonysága is javítható.

Jelenleg a program kizárólag a nyári szezonra korlátozódik a Balatonnál, azonban fontos kiemelni, hogy az üdülőszezonban itt tartózkodó lakosság összetétele nem azonos az ezeken a településeken életvitelszerűen élők csoportjával. Ezeken a településeken az állandó lakosság sok esetben nem vesz részt a szűrőprogramokon, a magas számú vendégközönség miatt. Ha ősszel - szezonon kívül - is megrendezésre kerülne egy hét a szűrősorozatból, akkor a meghosszabbított időbeli elérhetőség automatikusan növelné a területi lefedettséget is, hiszen más a megszólítható populáció. Azonban nem csak az előzőekben ismertetett idő növeléssel elért automatikus területi fejlesztésre van szükség. Ezért fontos pontosan meghatározni azt a célcsoportot, akikre a szűrési tevékenységet ki szeretnénk terjeszteni.

Az időbeni fejlesztés tekintetében a másik javaslatom olyan településekre vonatkozik, ahol van már jól működő praxisközösség. Ezeken a helyeken a szűrőprogram lokális megjelenését követően, egy háziorvost bevonnék a programba. Őt megtanítva meghatározott telemedicina eszközparkot hagyhatunk nála. Ezeknek a szakszerű működtetéséből származó adatokat a háziorvos továbbítani tudja az Egész-

ségpart Központba, ami a szakmai háttérrel tudja biztosítani, akár call centerként is a településen dolgozó háziorvos számára. Ezt a B2B működést nevezném „Egészség-híd”-nak, mely jelzi több szempontból is a távoli, de mégis összekötő kapcsolatot. A program így évről-évre bővülni tudna, hiszen minden praxisközösséggel rendelkező településen megrendezett Egészségpart esemény után hátramaradna az Egészség-híd, így az érintett lakosság sem veszíti el a kapcsolatot a programmal egy egyszeri szűrés után.

Idővel a fentebb említett Egészség-hidak által szolgáltatott adatokból tovább tervezhető lesz a teljes program szűrési igénye.

A területi lefedettség tekintetében fontos, hogy a fentebb említett automatikus (szezonon kívüli szűrés) bővítésen kívül aktívan is növelni tudjuk a helyszíneket. A <https://alapelletas.okfo.gov.hu/tajekoztato-a-tartosan-betoltetlen-hazi-orvosi-korzetekrol/> oldalon fellelhető adatok alapján tudjuk, hogy Veszprém megyében is 25 darab tartósan betöltetlen praxis található. Kiemelten fontos ezen településekre ellátogatni.

A tevékenységbővítés terén hasznos lenne más, például munkaerő-adatbázisok használata is a szervezéshez. Így bányavidéken például kiemelt jelentőségű a légzőszervi megbetegedések szűrése. Ezen adatok ismeretében a tevékenységi kör településenként specifikusan módosítható, bővíthető lehetne.

Ezen kívül a mátrix harmadik összetevője esetében az eddigi elsősorban szekunder prevenció mellé, hangsúlyozottan bevezetném a primer prevenció megjelenését a szűrő sorozaton. A Budapesti Orvostanhallgatók Egyesületének elnökeként, 88 prevenció órával a hátam mögött, nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mekkora szükség van erre a tevékenységre a társadalom minden rétegében, és minden korosztályában. A programba fontos lenne minél több hallgató bevonása is egyben, hiszen az aktív gyakorlati tapasztalattal a jövő egészségügyi szakembereinek fejlődéséhez járulhat hozzá a program.

A fent részletezett mátrix alapú fejlesztési koncepcióm lehetővé teszi a fokozatos, és folyamatos növekedést, mindezt tervezhető eszköz, és humán erőforrás igényekkel együtt, mely egy ilyen dinamikusan fejlődő projekt esetén nem elhanyagolható. Az Egészség-hidak létrehozásával lehetővé tennénk, hogy a szűrőprogramban már egyszer résztvevőket ne veszítsük szem elől, így a háziorvosok segítségével évről-évre bővíthető lenne a projektben követhető lakosok száma.

A SZERZŐK BEMUTATÁSA

Orbán Gábor a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Karának végzős hallgatója, a Semmelweis Ignác Szakkollégium tagja. Már elsőéves tanulmányai végeztével bekapcsolódott a kutatói és a közösségi életbe. 4 éven keresztül volt az Élettani Intézet kutatója, 2020 óta a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika Szív Elektrofiziológiai Munkacsoportjának tagja. Számos közéleti és egészségfejlesztő programban önkénteskedik. A Hallgatói Önkormányzat Szociális Bizottságának tagja 2017 óta, a European University for Well-Being, a „Mozdulj Semmelweis!” és a Zöld Egyetem projektekben is közreműködik. 5 éve

tagja a Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Programnak és a Semmelweis Egyetem Kiválósági Listájának. 2022 őszén a Nemzeti Tudósképző Akadémia ösztöndíjasának választották. Idén áprilisban Barcelonában az Európai Szívritmus Társaság (EHRA) éves kongresszusán megrendezett nemzetközi EKG-versenyre egyedüli hallgatóként jutott be a világ legjobb szívritmuszavar specialista kardiológusai közé, ahol az erős nemzetközi mezőnyben a magyar csapat tagjaként győztesen zárta a megmérettetést. Két első- és több társszerzős publikációja jelent meg egyetemi éve alatt nemzetközi, impaktfaktoros folyóiratokban.

Stubnya János Domonkos a Semmelweis Egyetem negyedéves orvostanhallgatója. Tanulmányai mellett első évfolyamos kora óta aktív szerepet vállalt az egyetemi hallgatói közéletben. A Hallgatói Önkormányzatban korábban alelnökként, Szenátorként tevékenykedett az ott eltöltött két év alatt viselt egyéb tisztségei mellett. A Budapesti Orvostanhallgatók Egyesületének prevenció előadója, két évig koordinátora volt. Szeptembertől az Egyesület elnöke. Harmadévi elejétől kezdődően aktívan részt vesz a tudományos életben is: az Aneszteziológiai és

Intenzív Terápiás Klinikán antibiotikum rezisztencia, az Egészségügyi Menedzserképző Központban magyarországi dohányforgalmi adatok témában TDK hallgató. Kutatási munkáját az egyetemi és az országos TDK Konferencián is díjakkal értékelték. Szakmai munkáját tekintve több klinikán is dolgozott önkéntes segédápolóként, az Országos Mentőszolgálatot Covid-19 mintavevőként segítette. Októberben Rómában, a La Sapienza Egyetemen teljesített aneszteziológia gyakorlatot, a kutatócsoport munkájában azóta online vesz részt.